Nro 103
D. 16. Kwietnia.
ŚRODA.
ROK 1828.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.

Zgon Stan: Łubińskiego Bisk: Płockiego 1640.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Wyszedł z druku 1wszy poszyt 2go tomu *Themidy Polskiej*, zawiera w sobie rzecz: O prokuratorach we francji. O wstecznej mocy praw. Czy w razie powtarzania przestępstw kara podzwyczajna ma u nas te same skutki co kara zwyczajna? Czyli przepis art: 931 Kod: Cyw: każdą darowiznę między żyiącemi, dla braku aktu urzędowego za nieważną poczytuie? O przedawnieniu wexlów. Dzieła nowe prawnicze kraiowe i obce. Prenumeratę na zaczynaiący się kwartał po zł: 9 przyjmuią w Warszawie: Kantor Drukarni *Gałęzowskiego* i komp: przy ulicy Żabiej Nr 472, *Brzezina*, *Ciechanowski*, *Kelichen* i *Sztebler*. Co do prenumeratorów na prowincji, Redakcja dowiaduiąc się iż wiele osób zapisało się na Pocztamtach w rozumieniu iż tam pisma swoie odbierać będą mogły; widzi być rzeczą stósowną niniejszem przez pisma publiczne powtórzyć, iż po prowincjach następuiące tylko upoważniła Kantory do przyjmowania półrocznej prenumeraty po złp: 20. w Płocku u W. *Skotnickiego* Patrona, w Łomży u W. *Karwowskiego* Prof:, w Siedlcach u W. *Poklękowskiego* Sędziego, w Lublinie u P. *Dembowskiej*, w Kaliszu u P. *Borodziczowej*, w Radomiu u W. *Postarzyńskiego* Patrona, w Kielcach u W. *Michała Schwartza*, w Suwałkach u W. *Dutkiewicza* Pisarza Trybunału. Liczniejsze Kantory w mniejszych miastach Redakcja później obmyśli.

We wsi *Lututowie* w obwodzie *Wieluńskim* powstała *Szkoła wiejska*, urządzona z największą akuratnością podług zasad *Lankastra*; ma już uczniów oboiej płci przeszło 60, *Aloizy Biernacki* Dziedzic tej posiadłości, znany z gorliwości o dobro powszechne, iest iej założycielem i nieoszczędza ciągłych trudów w iej urządzeniu. Cała ta szkoła iest utrzymywana iego nakładem; zwiedzaiąc ią, kto obaczy tak znakomite postępy w przeciągu 3ch kwartałów od iej założenia, niewstrzyma się zapewne od doniesienia tego Publiczności. Co tym bardziej ieszcze znamionuie ten zakład, iż przy zwyczajnych naukach szkolnych, wpaianiu moralności, synowie i córy Wieśniaków nauczaią się muzyki, rolnictwa, hodowania zwierząt domowych, ogrodnictwa, robot białogłoskich i t. d. Ten dobry przykład przez założyciela dany, pobudzi wielu Obywateli do podobnych zakładów dążących do uszczęśliwienia klassy wiejskiej, a przez to sami sobie przysposobią znaiących się i moralnych rolników i rządców na których brak powszechnie uskarżaią się właściciele posiadłości. Przeieżdżaiąc w bliskości tej wsi nie będzie nikt żałował fatygi w odwiedzeniu tej szkoły, a przyzna pewność niniejszego doniesienia i wdzięczność publiczną dla iej założyciela. E.

ROZMAIOTŚCI.

Władysław Jagiełło, bawiąc w *Toruniu*, gdy się po mieście przeieżdżał, kucharka całego pomyiami plugawemi niechcący oblała, a gdy była za to na gardło osądzona, Król iej

zdrowie uprosił i winę odpuścił. — Gdy tenże *Władysław Jagiełło* wrócił raz z *Litwy* do *Krakowa*, pogniewał się z Królową *Jadwigą* o podejrzenie niestałości w małżeństwie, tak bardzo, iż mało nieprzyszło do rozwodu szkodliwego, ale to Panowie łagodną radą uhamowali, a iżby Król takich szkaradnych a niepewnych rzeczy donosiciela wydał, usilnie nacierali, i przywiedli to, iż Król musiał wydać *Gniewosza Herbu Strzegonia*, *Podkomorzego Krakowskiego*, który świętą Królowę śmiał oskarżyć przed Królem, iakoby ona w niebytności iego z *Wilhelmem Rukuskim Xięciem*, (który się iej ono pierwej swatał) związki miała, który był potaiemnie do *Krakowa* przyiechał, gdy Król w *Litwie* mieszkał. Królowa tedy wywodem Ochmistrza i Francymeru swoiego świadectwem, tudzież przysięgą, z tego się Królowi oczyściła i wywiodła, a Pan *Gniewosz* iż się powieści swoiej nie mógł zaprzeć, ani iej dowieść, tedy w *Wiślicy* na Sejmie z nakazu Senatu, za taki występek, musiał pod ławą iawnie głosem wielkim iako pies szczekać a odwoływać i wyznawać iż łgał i szczekał nie cnotliwie iako pies, o cnotliwej Królowej Pani swoiej.

Artykuł nadesłany. — Gazety nasze ogłaszały niedawno wynalazek pewnego Ogrodnika *Niemca*, iż sadzenie *cybuli* obok *róż*, nadaie im większy zapach i świeżość. Nie iest to żadna nowość, tego bowiem sposobu używała u nas wieśniaczka z pomyślnym skutkiem w *Borownie*, wiosce Woiewództwa *Podlaskiego* ieszcze w r. 1807. Później w różnych okolicach naszego kraiu, widziałem sadzoną cebulę przy różach, a w *Górkach* także na *Podlasiu*, zapewniał mię ogrodnik *Polak*, iż ten środek nie tylko nadaie większy zapach i świeżość różom, ale nadto chroni ich krzewy od robactwa.

Przed 2ma laty, zrobił się pewnemu Jegomości nad okiem, mały wyrzut, który przez używanie rozmaitych smarowań, roziątrzył się w sporą i trudną do zagoienia ranę. Stoiąc koło okna, naprzykrzały się *muchy* do owej rany, gdyż było to letnią porą; czem zniecierpliwiony zgniótł kilka na czele i iakimś instyktem szczególnym pobudzony, zaczął ie na ranę przykładać. Powtórzywszy to kilka razy, uczuł zmnieyszaiące się zapalenie oka, i nareszcie wkrótce zagoił ranę. Odkrycie to możeby zrobiło iaki użytek w sztuce lekarskiej.

Jonh Tarlakson Poeta Jślandzki tłumacz *Raiu utraconego Miltona* i który zajmuie się teraz przekładem *Mesjady Klopstoka*, mieszka w bardzo mizernej chacie w *Jslandji*. Jzba iego ma długości 8 stóp, a 6 szerokości; drzwi w niej wysokie tylko na 4 stopy. stół na którym pisze, stoi przeciwko małego okienka. To skromne schronienie przyiaciela muz, położone iest w miejscu najpiękniejszem, pomiędzy 3ma górami, wśród strumyków i wodospadów. Góry te są na 4000 blisko stóp wysokie. Dochody poety tak są mierne, iak mieszkanie iego proste; wynoszą tylko 240 złp. — Uniwersytety w *Oxford* i *Kambricz* w niczem od swego założenia niezmieniły starożytnych form swoich. W b. r. dopiero w Oxford zaczęto wykładać ekonomią polityczną, przez wzgląd na nowo-założony Uniwersytet *Londyński*, w którym nowoczesne nauki w wysokim są znaczeniu. — W *Stanach Zjednoczonych północnej Ameryki* na 2000 ludzi liczą iednego głucho-niemego; liczba wszystkich wynosi 5,000. — Z pomiędzy 31,900,000 mieszkańców *Francji* 16,000,000 nie umie pisać i czytać. — Wyszło niedawno w Stambule nie wielkie pismo, z którego wyrozumieć można stan Matematyki w Państ: *Ottomańskiem*. Autor tego pisma utrzymuie, iż wynalazł sposób dzielenia trójkonta na trzy równe części, o

wynalazku swoim autor w następuiący mówi sposób: Z łaski Boga, za pomocą cudownej mocy naszego proroka, pana dwóchaświatów, z mocy kwitnącego uszczęśliwienia, za wpływem sprawiedliwości władcy, który teraz tron i świat iego staraniu oddany zaszczyca i szczęściem napełnia, z łaski pogromiciela wszystkich złych ludzi, którzy przeciwko niemu powstaią, obrońcy najprawdziwszej wiary, najpokornieyszy i najłaskawszy ze sług iego *Masdariede Seit Hussein*, pierwszy członek Cesarskiej Akademji inżenjerji 13 dnia miesiąca Szaba: r. 1237 wynalazł szczęśliwym sposobem dowodem rozłożenia trójkąta i mierzenia łuku, które to zagadnienie przez 30 lat od wszystkich Matematyków poczytywane było za niepodobne do rozwiązania, podaie pokorną prośbę, ieżeli się podoba wysokiej i sprawiedliwej woli Najiaśnieyszego Pana, ażeby kazał wpisać uwiadomienie o takiem zdarzeniu Państwa, dla tego, ażeby Matematycy Europejscy iego wynalazku niemogli sobie przypisać.» — W iednem z pism perjodycznych wychodzących *Paryżu* w numerze Grudniowym r. 1827 znajduie się wzmianka o postępie cywilizacji *Żydów polskich*, o szkole założonej dla nich w *Warszawie* i o gazecie w ięzyku żydowskim wychodzącej i niektórych urządzeniach: iest także wiadomość, iż drukuie się w Warszawie Grammatyka ięzyka Polskiego napisana w ięzyku żydów polskich. (To iest: mieszaninie *hebrajskiego*, *niemieckiego* i *polskiego*), autorem iej iest *Lesselrod*. Jnny izraelski Autor *Tugendhold* w krótce ukończy Słownik Polsko-Żydowski, do którego dołączy także zasady grammatyczne ięzyka Polskiego.

W iednym numerze Kurjera podaliśmy sposoby wygubienia *Pluskew* tego tak nieprzyiemnego owadu, który się niesłychanie rozmnaża po domach. Te wszystkie przecież sposoby nie są dostatecznemi na ich wytępienie, iak doświadczenie okazało. Lecz teraz nowy ogłaszamy sposób, którego iuż wielu skutecznie probowało: wziąć *kwiatu bzowego*, na pół wilgotnego, i tym mieszkanie, zamknąwszy drzwi i okna, wykadzać. Po 2 godzinach, mnóstwo ujrzemy trupów na ziemi. Dobrze iest że 3 razy to nakadzanie powtórzyć a wtedy nawet zostawione po nich iaia martwieią. *Kluk*, w swoiej historji naturalnej pisze, że pluskwy, mogą u nas zastąpić kosztowną farbę zagraniczną, nikt przecież niechwyciłby się pewnie tego środka oszczędności kraiowej.

Myśli. — Nie ten iest prawdziwie uczonym, który się męczy nad wszystkiemi szczegółami iakiej umieiętności, który mówi 8miu lub 10ciu ięzykami, zna tytuły a czasem i treść kilku tysięcy xiążek, albo przytacza za każdą okolicznością zdanie dawnych i nowszych pisarzów; ale kto światło swoie stosuie do czynności, nie oddziela cnoty od prawdy, bierze pierwszą za cel, drugą za przewodnika a upowszechnia obiedwie.— Wszelka nauka iest próżną, ieśli nie ma celu moralnego; umieiętność ma pewną wartość, ienjusz ieszcze większą, lecz dobra czynność wyższą nadewszystko. — Pierwszym krokiem do doskonałości, iest poznanie naczem ona zależy; bo iakże będziemy nabywali dobrych przymiotów, lub wykonywali powinności, których nieznamy ceny lub prawideł? rozum więc trzeba naprzód doskonalić. — *Bakon* i *Leibnic* powtarzali, że mała znaiomość filozofji, prowadzi do ateizmu i że większa iej znaiomość zwraca nas do poznawania Boga.

Szarada.

Piersze z drugiem u istot żyiących część ciała,
Drugie z 3ciem kmieć w stogi układa spokojnie,
Wszystko, czemu człowieka dłoń istnienie dała,
Zabezpiecza w pokoiu, napad wstrzyma w wojnie.

(Zeszła Szarada *Nikomedja*.)

DONIESIENIA.

Przy końcu bieżącego miesiąca, przybędzie między innemi gatunkami ięczmienia, ieden szczególniej zdatny do nasienia, ważący na korzec fun: 208, ilość onego będzie 100 korcy. Widzieć iego próbkę i dowiedzieć się można o cenie w handlu Korzennym przy ulicy Długiej Nr 545.

Anglik trudniący się przez lat kilkanaście kształceniem młodzieży, życzy przyiąć do swego mieszkania 4 lub 6ciu Paniczów które mogą pobierać wszelkiego rodzaiu nauki. Wiadomość na Nowym Świecie Nr 1251 w officynie.

Osoba płci żeńskiej iest do Obowiązku ubierania i robot Damskich w Stolicy lub na Prowincji, dowiedzieć się można przy ulicy Piwnej Nr 96 na trzeciem piętrze.

Dnia 17 Kwietnia r. b. o godzinie 10tej zrana w domu przy ulicy Wygon Nr 2185, sprzedane będą ruchomości Szafy, Kanapa, Krzesła, Stoliki, Koszule męzkie i kobiece, Tołubki, Miedź, i t. p. za gotowe pieniądze. — *Jan Łabęcki K. T. C. W. M.*

Koń piękny wierszchowy, anglizowany 7 lat maiący; oraz dorożka Rossyjska z 8miu kołami, zzaprzęgiem z Koniem pięknym młodym, lub bez Konia do sprzedania za pomierną cenę przy ulicy Królewskiej Nr. 1066.

W Województwie Augustowskiem w Mieście Szczuczynie przy Rynku i ulicy Gumiennej pod Nr 1 położony Dom massiw murowany o iednem piętrze z przybudowaną murowaną officyną, obszernego Browaru do robienia Piwa, Spichrza, Lodowni, Szopy, Stajni, wszystko Dachówką kryte, iest z wolnej ręki do sprzedania lub zamienienia na Possessją iaką w Mieście Warszawie albo przynajmniej w bliskości Stolicy. Wyżej wspomniony Dom sądownie na złp. 52,000 otaxowany był, zaś w Towarzystwie Ogniowem zabezpieczony iest w summie złp 30,975, znajduje się w nim 2 Sklepy z Piwnicami dobremi, ieden Sklep na Szynk, drugi na Handel Korzenny lub Winny który zawsze w nim exystował. Gdyby zaś chęć maiący posiadał Possessją więcej wartuiącą, właściciel powyższego Domu gotów iest przewyższaiącą wartość albo w Towarach lub nawet w gotowych pieniądzach dopłacić; bliższą wiadomość powziąść można w Handlu Winnym przy ulicy Miodowej Nr 482.

☞ Podpisany wynalazca Olejku i Maści na zupełne wygubienie Nadgniotków, uwiadamia Sz: Publiczność iż dostać można w iego mieszkaniu Nr 50, na dole w Officynie przy ulicy Długiej Ner domu 543, opieczętowane iego literą J. G. z przepisem, za złł. 4; co szczególnie działa na guzach zapalnych znajduiących się u nóg, a chętnie pieniądze zwrócę, gdy takowy Oleiek nie uczyni skutku. — J. Gębicki.

Folwark Reguły Kuchy o milę za Warszawą odległy, za Wolskiemi Rogatkami, iest do wydzierżawienia zwolnej ręki od S. Jana r. b., życzący takowej dzierżawy, zgłosić się raczy pod Nr 2477 przy ulicy Mylnej i Nowolipie do właścicielki tejże Possesji, gdzie wiadomość powziąść każdego czasu można.

Wyszedł świeży garnitur wszelkich ozdób do Trumien z blachy zwyczajnej białej; ieżeliby kto z prześwietnej Publiczności życzył takowych mosiężnych, pozłacanych lub posrebrzanych w ogniu, może także nabyć każdego czasu. Powyższe ozdoby są robione podług najnowszych i najgustowniejszych rysunków w Warszawie przy ulicy Sto Jańskiej obok Kościoła Katedralnego pod Nr 6. — *Franciszek Tytz.*

Adam Dankowski, który u mnie był za Pisarza iest od dwóch miesięcy od swych obowiązków zupełnie uwolnionym, iestem przeto powodowany Szanowną Publiczność ostrzedz, aby mu nikt na mój rachunek nic niedawał; gdyż ia takowego nie przyjmę, a szkodę z tąd wyniknąć mogącą Interesant sam sobie przypisze. — *Wilhelm Grosser.*

Lokal o 3ch wygodnych Pokoiach z Kuchnią i Piwnicą niemniej Drwalnią i Górą do wieszania bielizny, tudzież Wozownie i Stajnie, oraz Pokój Kawalerski są do wynaięcia każdego czasu przy ulicy Krakowskie Przedmieście pod Nr 369, wiadomość u właściciela tegoż pałacu w officynie od tyłu po prawej ręce na 1m piętrze.

Przy ulicy Długiej Nr 590, w domu Karolego Siedlarza Kocz ciemno zielony ze wszelkiemi rekwizytami do podróży letki za mierną cenę do sprzedania.

Niżej podpisana ma zaszczyt polecić się Szanownej Publiczności z swą umiejętnością i szykownością wyprowadzenia z Sukna wszelkich tłuszczów, oraz reperowania Ubiorów Sukiennych za najpomierniejszą cenę. Życzący mieć te usługi z zadowolnieniem sobie uczynione, które na każde wezwanie lub u siebie albo też w Stancji Interessanta dopełnić iestem gotowa, raczy się zgłosić do mego mieszkania przy ulicy Rynek Starego Miasta pod Nr 68, na drugiem piętrze od tyłu. — *A. Szurzewska.*

TEATR. Jutro Drama *Nienawiść ludzi* i *żal* i *Zabawa z tańcami.*